

ارزیابی تجمع فلزات سنگین مس، جیوه و آرسنیک در بافت عضله ماهی شوریده (*Otolithes ruber*) و کوتر (*Sphyraena forsteri*) دریای عمان

میلاد عبدالمهی^{۱*}

کارشناس ارشد، گروه محیط زیست، دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران.

علیرضا پورخباز^۲

دانشیار، گروه محیط زیست، دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران.

احمد خوش بین^۲

کارشناس ارشد، گروه محیط زیست، دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران.

چکیده

عناصر سنگین به عنوان یکی از گروه های اصلی آلاینده های اکوسیستم های آبی، از طریق فعالیت های طبیعی و انسانی به محیط های آبی راه می یابند. این عناصر ممکن است در بدن موجودات آبی، از جمله ماهی تجمع یافته و خطری بالقوه برای سلامتی اکوسیستم ها و موجودات زنده، خصوصا برای انسان به شمار آیند. پژوهش حاضر، به منظور ارزیابی غلظت فلزات سنگین مس، جیوه و آرسنیک در بافت عضله ماهیان شوریده (*Otolithes ruber*) و کوتر (*Sphyraena forsteri*) در بنادر کنارک و پزم در دریای عمان انجام شد. تعداد ۳۶ نمونه ماهی از بنادر کنارک و پزم جمع آوری گردید. پس از آماده سازی نمونه ها و هضم شیمیایی غلظت فلزات مس، جیوه و آرسنیک به وسیله دستگاه جذب اتمی توسط کوره اندازه گیری شد. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS، ورژن ۲۰ و آزمون های ANCOVA (کواریانس) و آزمون همبستگی پیرسون در سطح معنی داری ۰/۰۵ انجام شد. نتایج نشان داد، بین مقادیر فلزات مورد مطالعه در بافت عضله ماهی شوریده و کوتر اختلاف معنی داری وجود نداشت ($P>0/05$). میانگین غلظت فلزات سنگین مس، جیوه و آرسنیک در بافت عضله ماهی شوریده به ترتیب ۳/۶۱، ۰/۰۱ و ۰/۰۲ و ماهی کوتر به ترتیب ۲/۳۸، ۰/۰۱ و ۰/۰۲ میکروگرم در گرم بود. میزان غلظت فلزات سنگین در بافت عضله نمونه های مورد مطالعه کمتر از حد مجاز استانداردهای بین المللی سازمان جهانی غذا و کشاورزی، سازمان بهداشت جهانی، مرکز ملی بهداشت و سلامت استرالیا، آژانس حفاظت محیط زیست آمریکا، وزارت شیلات و کشاورزی انگلستان و سازمان غذا و داروی آمریکا به دست آمد.

واژگان کلیدی: جیوه، مس، آرسنیک، ماهی شوریده، ماهی کوتر